

تأثیر انتشار مجلات علمی تخصصی بر پارادایم‌های پژوهشی در زمینه حسابداری مدیریت در ایران

علیرضا خلیلی^۱

محمد رضا نیکبخت^۲*

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۳/۲۰ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۸/۰۸

چکیده

هدف از این مقاله، بررسی موضوع تأثیر انتشار مجلات علمی تخصصی بر پارادایم‌های پژوهشی در زمینه حسابداری مدیریت در ایران است. در این مقاله، مقالات چاپ شده از سال ۱۳۹۲ تا ۱۴۰۱ در دوازده مجله حسابداری معتبر و مورد تایید وزارت علوم با استفاده از طرح‌های دسته بندی نن-چن ریچارد هونگ و دونگویی وو (۲۰۰۶) اصلاح شده طرح های دسته بندی شیلدز (۱۹۹۷)، تجزیه و تحلیل می‌شوند و دو یافته مهم این تحقیق شرح داده می‌شود. یکی از یافته‌ها این است که درصد کلی تحقیق و پژوهش در زمینه حسابداری مدیریت که در ده مجله غیر تخصصی حسابداری منتشر شده است از زمان تأسیس و راه اندازی دو مجله تخصصی با محوریت پژوهش‌های حسابداری مدیریت نسبتاً ثابت مانده است. یافته دیگر این است که به نظر می‌رسد که علایق هیئت تحریریه مجلات علمی تخصصی به موضوعات و مباحث پژوهشی گسترده تر باشد که از نظر روش‌های تحقیق انعطاف‌پذیرتر هستند و تمایل بیشتری به پذیرش متون و پیش نویس‌هایی دارند که در آن به نظریه‌های مختلف می‌پردازد. در مجموع می‌توان گفت نتایج این مطالعه موید این است که انتشار مجلات علمی پژوهشی در زمینه حسابداری مدیریت به تدریج در طول دهه ۱۳۹۰ بر پارادایم‌های پژوهشی تأثیر گذاشته است.

واژه های کلیدی: تجزیه و تحلیل پارادایم، مجله های تخصصی، حسابداری مدیریت

^۱ دانشجوی دکتری، رشته حسابداری، دانشکده مدیریت، دانشگاه تهران. khalili.shengel@ut.ac.ir

^۲ دانشیار، گروه حسابداری، دانشکده مدیریت، دانشگاه تهران. (نویسنده مسئول) mnikbakht@ut.ac.ir

مقدمه

انگیزه انجام این پژوهش برآمده از توجه و علایق مستمر جامعه دانشگاهی به احیای پژوهش‌ها در زمینه حسابداری مدیریت در دو دهه گذشته است. از میان تمام تلاش‌های انجام شده برای دستیابی به این هدف، مهم‌ترین آنها، تأسیس مجلات دانشگاهی حسابداری مدیریت شامل مجله حسابداری مدیریت متعلق به دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات در سال ۱۳۸۷ و مجله دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت متعلق به انجمن حسابداری مدیریت ایران در سال ۱۳۹۱ است. این مجلات، پیوند مهمی بین تحقیقات دانشگاهی و شیوه‌های کسب و کار ارائه می‌دهند که به محققان اجازه می‌دهد تا نحوه اجرای شیوه‌های حسابداری مدیریت را در سازمان‌ها، طرح و بررسی کنند. این مجلات همچنین بستری تعاملی را برای دانشگاهیان و متخصصان برای تبدیل یافته‌ها و تبادلات تجربیات در زمینه پیاده‌سازی ابزارها و شیوه‌های حسابداری مدیریت در محیط کسب و کار فراهم می‌کنند. تاکنون در ایران در خصوص همه موضوعات این مقاله، تحقیقی صورت نپذیرفته است و صرفاً در خصوص برخی از جنبه‌ها مقالاتی به چاپ رسیده است.

سئوالات تحقیق

در این مقاله سعی شده است برای افزایش اطلاعات درباره تأثیرات مجلات تخصصی بر تحقیقات در زمینه‌های حسابداری مدیریت، به دو پرسش پژوهشی بپردازد. **پرسش اول** بررسی این است که آیا چاپ و انتشار دو مجله تخصصی در زمینه حسابداری مدیریت بر پارادایم‌های پژوهشی این رشته تأثیر گذاشته است؟ **پرسش دیگر** بررسی این موضوع است که آیا تأسیس مجلات تخصصی حسابداری مدیریت، واقعاً تنوع و کمیت مطالعات پژوهشی این رشته را از سال ۱۳۹۲ تا ۱۴۰۱ افزایش داده است؟

چارچوب تحقیقی مقاله

در راستای این مقاله، چارچوب تحقیقی ن-چن ریچارد هونگ و دونگویی وو (۲۰۰۶) اتخاذ شده است که اصلاح شده طرح‌های دسته بندی شیلدز (۱۹۹۷) می باشد. این پژوهشگران در مطالعه خود، مقالات پژوهشی حسابداری مدیریت را بر اساس موضوعات و مباحث، روش‌ها، زمینه‌های تحقیقی، نظریه‌ها و نتایج دسته بندی کرده اند و

موضوعات به مقوله‌های گسترده‌ای از موضوع مورد مطالعه، مانند حسابداری مدیریت هزینه، سیستم اطلاعات مدیریت و غیره اشاره دارد. منظور از روش‌ها، روش تحقیق مورد استفاده است، برای مثال، آیا در مطالعه از روش تحقیق تحلیلی، هنجاری، تحقیق آزمایشگاهی و پیمایشی یا مطالعه موردی/میدانی استفاده شده است. از سوی دیگر، زمینه‌های تحقیقی به پیشینه مطالعات اشاره دارد، به ویژه آیا یک واحد صنعتی، مانند واحد تولیدی، پیش‌زمینه مطالعه بوده است یا خیر.

بیان مسئله

نظریه‌ها به رشته‌های بنیادی اشاره دارد که مطالعات حسابداری مدیریت بر پایه آن‌ها است. نتایج به دست آمده به یافته‌های اولیه از مطالعه پژوهشی حسابداری مدیریت، اشاره دارد. مقالات منتشر شده در دوازده مجله معتبر حسابداری یعنی، مجله بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، مجله پژوهش‌های تجربی حسابداری، مجله پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی، مجله پژوهش‌های کاربردی در گزارشگری مالی، مجله حسابداری ارزشی و رفتاری، مجله حسابداری مالی، مجله حسابداری مدیریت، مجله دانش حسابداری، مجله دانش حسابداری مالی، مجله دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، مجله مطالعات تجربی حسابداری مالی، مجله مطالعات حسابداری و حسابرس از سال ۱۳۹۲ تا سال ۱۴۰۱، در تجزیه و تحلیل داده‌ها شامل شده اند. انتخاب مجلات بر اساس معیارهای زیر است: نخست، به منظور تعمیم کلی نتایج این مطالعه به حوزه تحقیقاتی حسابداری مدیریت، محدوده فعالیت مجموعه داده‌ها را با شامل کردن همه مجلات اصلی بسط داده شده که تحقیقات حسابداری مدیریت را منتشر کرده‌اند. دوم، این مطالعه به منظور بررسی تأثیر مجلات تخصصی رشته حسابداری مدیریت بر تحقیقات این رشته، مقالات منتشر شده در مجلات تخصصی و غیر تخصصی حسابداری را مقایسه و تفکیک می‌کند. با درج دوازده مجله در راستای هدف این تحقیق به اطلاعات و نگرش‌های مهمی دست می‌یابیم. در نهایت، به منظور بررسی اینکه آیا محور فعالیت نوشته‌ها و تحریریه مجلات به علایق متفاوتی در مطالب منتشر شده در حیطه تحقیقات حسابداری مدیریت منجر می‌شود، این مطالعه

مقالات منتشر شده در مجموعه داده‌ها را ارزیابی می‌کند تا دریابد که آیا پارادایم‌های پژوهشی متفاوتی بین مجلات وجود دارد؟ با توجه به خط مشی‌های تحریریه هر دوازده مجله، می‌توانیم این مجلات را به دو دسته طبقه‌بندی کنیم.

در راستای هدف این تحقیق مجلات حسابداری مدیریت و دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت به عنوان مجلات تخصصی حسابداری مدیریت دسته‌بندی می‌شود در ۱۰ مجله دیگر جزو مجلات علمی غیر تخصصی حسابداری مدیریتی محسوب می‌شوند. برای بررسی اینکه آیا پیدایش مجلات تخصصی بر پارادایم‌های پژوهشی حسابداری مدیریت تأثیر گذاشته است، ابتدا دوره زمانی مورد مطالعه (۱۳۹۲-۱۴۰۱) را به دو نیمه، ۱۳۹۲-۱۳۹۶ و ۱۳۹۷-۱۴۰۱ تقسیم کردیم. علاوه بر این، مقالات منتشر شده در دهه ۱۳۹۰ را با تفکیک آنها بر اساس مجلات تخصصی حسابداری مدیریت در قیاس با مجلات تخصصی حسابداری به غیر مدیریت بررسی می‌کنیم. بعد از این که با استفاده از چارچوب تحقیقاتی نن-چن (۲۰۰۶)، تجزیه و تحلیل‌های آماری مطالب منتشر شده در مجلات مورد مطالعه را انجام دادیم نتایج این مطالعه منجر به اطلاعات یا نگرش‌های زیر شد: (۱) آیا تفاوتی در میزان نشریات در حیطه پژوهش‌های حسابداری مدیریت بین سال‌های ۱۳۹۲-۱۳۹۶ و ۱۳۹۷-۱۴۰۱ وجود دارد، (۲) تأسیس مجلات حسابداری مدیریت و دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت بر پارادایم‌های پژوهشی حسابداری مدیریت مجلات تخصصی حسابداری غیر از مدیریت، مجله بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، مجله پژوهش‌های تجربی حسابداری، مجله پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی، مجله پژوهش‌های کاربردی در گزارشگری مالی، مجله حسابداری ارزشی و رفتاری، مجله حسابداری مالی، مجله دانش حسابداری، مجله دانش حسابداری مالی، مجله مطالعات تجربی حسابداری مالی، مجله مطالعات حسابداری و حسابرسی تأثیر می‌گذارد یا تفاوتی بوجود می‌آورد.

در کشور ایران تاکنون پژوهشی در خصوص تجزیه و تحلیل پارادایم‌ها در حوزه حسابداری با این تنوع انجام نشده است، لیکن چند نمونه از پژوهش‌هایی ارائه می‌گردد که بی‌شبهت به پژوهش جاری نیست. ساعی و همکاران (۱۳۹۴)، به بررسی و تحلیل محتوای تحقیقات علمی پژوهشی حسابرسی از سال ۱۳۹۱ الی ۱۴۰۱ پرداخته و با استفاده از طبقه‌بندی لسج و وچلر ۱۱۸ مقاله از ۱۶ مجله علمی پژوهشی را در طبقات اصلی و حوزه‌های فرعی طبقه‌بندی نمودند. نتایج آنها نشان داد پژوهش لسج و وچلر در قیاس با مطالعات داخلی از تنوع بالاتری برخوردار بوده است. رهنمای رودپشتی و همکاران (۱۳۹۳)، با بهره‌گیری از شیوه تحلیل محتوا به بررسی تجزیه و تحلیل موضوعی نشریات علمی پژوهشی حوزه مالی و حسابداری در ایران و مقایسه آن با نشریه فاینانس آمریکا پرداختند. نتایج آن‌ها نشان داد در نشریات حسابداری ایران، رابطه معنادار ضعیفی بین تعداد مقاله‌های انتشار یافته و موضوع‌های حسابداری وجود دارد، در حالی که این ارتباط در خصوص نشریه‌های مالی (تعداد مقالات و موضوع‌های مالی) معنادارتر است. گرامی راد و همکاران (۱۳۹۳)، به تحلیل محتوای مقالات مجله‌های علمی پژوهشی حسابداری و مالی انتشار یافته بین سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۴۰۱ پرداختند. نتایج یافته‌های پژوهش آن‌ها نشان داد ۲۱/۷ درصد از ارائه‌دهندگان مقاله‌های علمی پژوهشی دارای مدرک تحصیلی دکتری و ۷۸/۳ درصد دارای مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد بوده‌اند. اعتمادی و همکاران (۱۳۹۱)، پژوهش‌های حسابداری مدیریت ایران و استرالیا را مورد تجزیه و تحلیل قرار دادند. آن‌ها همبستگی معناداری بین رویکردهای تحقیقاتی ایران و استرالیا را تأیید نمودند، هر چند که میزان تنوع تحقیقاتی در حوزه‌های فرعی در قیاس با کشور استرالیا کمتر می‌باشد.

ب- خارجی

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

الف- داخلی

سیر توسعه و تکامل علوم بشری با بهره‌گیری از مؤلفه‌ها و عوامل گوناگونی صورت می‌گیرد که کسب شناخت کافی درباره آن علم و نقد منصفانه آن، یکی از عوامل مهم در این خصوص می‌باشد. برای کسب شناخت درباره یک علم، به نظر می‌رسد باید وارد مقوله «چیستی» آن شد و آن را از رهگذر فلسفه علم مورد کنکاش قرار داد ریتزر (۱۹۷۵). از مهمترین روش‌های نقد و ارزیابی در چارچوب فلسفه علم، تجزیه و تحلیل پارادایم است. تجزیه و تحلیل پارادایم می‌تواند مطالعه حسابداری را نظام مند نموده، نقاط قوت و ضعف نظریه‌ها را برجسته ساخته و ارتباط آن‌ها را با روش‌ها مورد بررسی قرار داده و جهت‌گیری پژوهش‌های حسابداری را نمایان سازد چن و همکاران (۲۰۱۲). چن و همکاران (۲۰۱۲)، طی یک دوره ۱۰ ساله مقالات چاپ شده در حوزه حسابداری مدیریت را در هشت مجله پیشرو حسابداری و بین‌المللی مورد بررسی قرار دادند.

شیلدز (۱۹۹۷) در پژوهشی تحقیقات حسابداری مدیریت را در دهه ۱۹۹۰ مورد بررسی قرار داد. تجزیه و تحلیل‌های وی در چهار حوزه موضوعات، روش‌ها، بافت و نظریه‌های پژوهش انجام شد. نتایج کلی این پژوهش نشان داد که ظهور مجلات تخصصی حسابداری مدیریت، ممکن است بر تنوع و کیفیت مقالات چاپ شده حسابداری مدیریت اثرگذار باشد. هرچند هیچ شاخصی وجود ندارد که نشان دهد کیفیت پژوهش‌های حسابداری مدیریت در طی دهه ۱۹۹۰ افزایش یافته باشد.

تجزیه و تحلیل پارادایم

بر اساس ایده کوهن (۱۹۷۰)، پارادایم آن چیزی است که اعضای جامعه علمی با هم و هر کدام به تنهایی در آن سهیم هستند. مجموعه‌ای از مفروضات، مفاهیم، ارزش‌ها و تجربیات که روشی را برای مشاهده واقعیت جامعه‌ای ارائه می‌کند که در آن سهیم هستند. بر اساس این ایده، پارادایم اصطلاح فراگیری است که همه پذیرفته‌های کارگزاران یک رشته علمی را دربرمی‌گیرد و چارچوبی را فراهم می‌سازد که دانشمندان برای حل مسائل علمی در

آن محدوده استدلال کنند. بررسی پارادایم‌ها در هر علمی ضروری است. ریتزر (۱۹۷۵) اجزای اصلی پارادایم را شامل یک نمونه برای کسانی که در محدوده الگوی غالب کار می‌کنند، یک تصویر از موضوع، روش‌ها و نظریه‌ها می‌داند. شیلدز (۱۹۹۷) پارادایم را در حوزه پژوهش‌های حسابداری مدیریت شامل موضوعات، روش‌ها، بافت یا محیط، نظریه‌ها و نتایج طبقه‌بندی نموده است. چن و همکاران (۲۰۱۲) پارادایم را در چهار حوزه موضوعات، روش‌ها، بافت یا محیط و نظریه‌ها طبقه‌بندی می‌کنند. در تجزیه و تحلیل پارادایم پژوهش‌های حوزه حسابداری مدیریت، در پژوهش جاری از تحلیل پارادایم چن و همکاران (۲۰۱۲) استفاده شده است. در جدول شماره ۱ بررسی تطبیقی پارادایم پژوهشی شیلدز (۱۹۹۷) و چن و همکاران (۲۰۱۲) و ریز اجزای پارادایم در هر حوزه به همراه کدبندی مربوطه منعکس گردیده است.

مجموعه داده‌ها و فرآیند جمع‌آوری داده‌ها

مجموعه داده‌ها و فرآیند جمع‌آوری داده‌های این تحقیق به شرح زیر است: دوازده مجله معتبر حسابداری در این مطالعه شامل شده‌اند. جدول شماره ۱ اطلاعاتی را در مورد ماهیت یا ویژگی (مجلات تخصصی حسابداری مدیریت در مقایسه با مجلات تخصصی حسابداری غیر از مدیریت)، وابستگی یا عضویت سازمانی (سازمان‌های حرفه‌ای، موسسات آموزش عالی یا مستقل). در مجموعه داده‌ها مقالات منتشر شده در زمینه حسابداری مدیریت در این مجلات از سال ۱۳۹۲ تا ۱۴۰۱ شامل شده است. در این مطالعه برای تسهیل در تجزیه و تحلیل داده‌ها، طرح دسته‌بندی مطالب تحقیق ن-چن را اندکی تغییر داده‌ایم.

بخش ۲ به مجموعه داده‌ها و فرآیندهای جمع‌آوری این مطالعه می‌پردازد. در بخش ۳ روند کلی تحقیقات حسابداری مدیریت را برای مجلات حسابداری منتخب در طول دهه ۱۳۹۰ ارائه می‌شود. سپس، نشریات در حیطه حسابداری مدیریت را با تقسیم‌بندی (۱) دوره زمانی مورد مطالعه به دو دوره فرعی و کوتاه‌تر (۱۳۹۲-۱۳۹۶ و ۱۳۹۷-۱۴۰۱) و (۲) مجلات غیر تخصصی مجله بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، مجله پژوهش‌های تجربی

حسابداری و حسابرس از مجلات تخصصی حسابداری مدیریت مقایسه و تفکیک می‌کنیم. در پایان در بخش ۳ این مطالعه خلاصه‌ای از یافته‌های تحقیق شرح داده می‌شود و نتایج حاصل از پژوهش را برای تحقیقات حسابداری مدیریت مورد بحث قرار می‌دهد.

حسابداری، مجله پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی، مجله پژوهش‌های کاربردی در گزارشگری مالی، مجله حسابداری ارزشی و رفتاری، مجله حسابداری مالی، مجله دانش حسابداری، مجله دانش حسابداری مالی، مجله مطالعات تجربی حسابداری مالی، مجله مطالعات

جدول شماره ۱: اطلاعات مجلات تخصصی و غیر تخصصی در زمینه حسابداری مدیریت در ایران

نام مجلات	وابستگی
مجله‌های تخصصی	
حسابداری مدیریت	دانشگاه آزاد اسلامی - واحد تابعه علوم و تحقیقات تهران
دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت	انجمن علمی حسابداری مدیریت ایران
مجله‌های غیر تخصصی	
بررسی‌های حسابداری و حسابرسی	دانشگاه تهران
پژوهش‌های تجربی حسابداری	دانشگاه الزهرا (س)
پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی	دانشگاه آزاد اسلامی - واحد تابعه واحد تهران مرکزی
پژوهش‌های کاربردی در گزارشگری مالی	سازمان حسابرسی
حسابداری ارزشی و رفتاری	دانشگاه خوارزمی
حسابداری مالی	دانشگاه آزاد اسلامی - واحد تابعه اصفهان
دانش حسابداری	دانشگاه شهید باهنر کرمان
دانش حسابداری مالی	دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)
مطالعات تجربی حسابداری مالی	دانشگاه علامه طباطبائی
مطالعات حسابداری و حسابرسی	انجمن علمی حسابداری ایران

انجام شده نن - چن (۲۰۰۶)، اعلان‌ها، تفسیرها یا بحث‌ها، نقد و بررسی‌ها، و پاسخ‌ها و اصلاحیه‌ها منتشر شده در این دوازده مجله را از مجموعه داده‌ها حذف می‌کنیم.

جدول شماره ۲ مقایسه طرح اصلی شیلدز (۱۹۹۷) و نن - چن (۲۰۰۶) را با طرح‌های اصلاح‌شده مورد استفاده در این مطالعه را نشان می‌دهد. در این تحقیق طبق تحقیق

جدول شماره ۲. طبقه بندی تحقیقات حسابداری مدیریت توسط شیلدز (۱۹۹۷) و نن - چن (۲۰۰۶) و انطباق آن برای این مطالعه

پانل A: طبقه بندی شیلدز (۱۹۹۷)	پانل B: طبقه بندی نن - چن ریچارد هونگ و	طبقه بندی استفاده شده در این مطالعه
پانل A: موضوعات مقالات MAR	پانل B: طبقه بندی نن - چن ریچارد هونگ و	پانل B: طبقه بندی استفاده شده در این مطالعه

سیستم‌های کنترل مدیریت
سیستم‌های کنترل مدیریت

سیستم‌های کنترل مدیریت
سیستم‌های کنترل مدیریت

الف. سیستم‌های کنترل مدیریت
مشوق‌ها

بودجه یا بودجه بندی	سیستم های کنترل مدیریت	سیستم های کنترل مدیریت
اندازه گیری عملکرد	سیستم های کنترل مدیریت	سیستم های کنترل مدیریت
قیمت گذاری انتقالی	سیستم های کنترل مدیریت	سیستم های کنترل مدیریت
حسابداری مسئولیت	سیستم های کنترل مدیریت	سیستم های کنترل مدیریت
کنترل داخلی	سیستم های کنترل مدیریت	سیستم های کنترل مدیریت
ب. حسابداری بهای تمام شده	حسابداری هزینه	حسابداری هزینه
حسابداری بهای تمام شده به طور کلی	حسابداری هزینه	حسابداری هزینه
تخصیص هزینه	حسابداری هزینه	حسابداری هزینه
هزینه یابی بر مبنای فعالیت (ABC)	حسابداری هزینه	حسابداری هزینه
هزینه یابی محصول	حسابداری هزینه	حسابداری هزینه
محرک هزینه	حسابداری هزینه	حسابداری هزینه
ج. مدیریت هزینه	مدیریت هزینه	مدیریت هزینه
کیفیت	مدیریت هزینه	مدیریت هزینه
به موقع (JIT)	مدیریت هزینه	مدیریت هزینه
استفاده از هزینه ها برای تصمیم گیری	مدیریت هزینه	مدیریت هزینه
محک زدن	مدیریت هزینه	مدیریت هزینه
تاریخی	مدیریت هزینه	مدیریت هزینه
د. محرک های هزینه	مدیریت هزینه	مدیریت هزینه
ه. حسابداری مدیریت، اطلاعات و سیستم ها	حسابداری مدیریت، اطلاعات و سیستم ها	حسابداری مدیریت، اطلاعات و سیستم ها
و- روش ها و نظریه های تحقیق	روش ها و نظریه های تحقیق	روش ها و نظریه های تحقیق
ز. بودجه بندی سرمایه و تصمیمات سرمایه گذاری	بودجه بندی سرمایه و تصمیمات سرمایه گذاری	بودجه بندی سرمایه و تصمیمات سرمایه گذاری
ویژگی ۲: روش های مورد استفاده در مقالات		
MAR		
الف. تحلیلی	تحلیلی	تحلیلی
ب. آرشیو	آرشیو	آرشیو
ج. مطالعه موردی/ میدانی	مطالعه موردی/ میدانی	مطالعه موردی/ میدانی
د. آزمایشات آزمایشگاهی	آزمایش آزمایشگاهی	آزمایش آزمایشگاهی
ه. شبیه سازی رفتار	شبیه سازی رفتاری	شبیه سازی رفتاری
و. بررسی ادبیات	بررسی ادبیات	بررسی ادبیات
ز. نظرسنجی	هنجاری	نظر سنجی
ک. روش تحقیق چندگانه	روش های تحقیق متعدد	روش های تحقیق متعدد

پانل A: طبقه بندی شیلدز (۱۹۹۷)	پانل B: طبقه بندی نن-چن ریچارد هونگ و دونگویی وو	طبقه بندی استفاده شده در این مقاله پانل B اصلاح شده می باشد.
ویژگی ۳: تمرکز مقالات MAR		
الف. عمومی (انتزاعی / تلطیف شده / ساده شده)	عمومی	عمومی
ب- بیمارستان های دولتی، غیرانتفاعی	سازمان های دولتی یا غیر انتفاعی	سازمان های دولتی یا غیر انتفاعی
ج- صنعت یا فعالیت واحد تولیدی	صنعت یا فعالیت های واحد	صنعت یا فعالیت های واحد
بازاریابی و خرده فروشی	صنعت یا فعالیت های واحد	صنعت یا فعالیت های واحد
تحقیق و توسعه	صنعت یا فعالیت های واحد	صنعت یا فعالیت های واحد
حمل و نقل	صنعت یا فعالیت های واحد	صنعت یا فعالیت های واحد
سایر	صنعت یا فعالیت های واحد	صنعت یا فعالیت های واحد
د- صنایع یا فعالیت های متعدد	صنایع یا فعالیت های متعدد	صنایع یا فعالیت های متعدد
ه. خدمات	صنعت صنعت خدمات	صنعت صنعت خدمات
و- بین سازمانی	بین سازمانی	
ز. سایر	سایر	
ویژگی ۴: نظریه های زیربنای مقالات MAR		
الف. اقتصاد	اقتصاد	اقتصاد
ب- رفتار سازمانی	رفتار سازمانی	رفتار سازمانی
ج. مدیریت تولید/عملیات	مدیریت تولید/عملیات	مدیریت تولید/عملیات
د. روانشناسی	روانشناسی	روانشناسی
ه. جامعه شناسی	جامعه شناسی	جامعه شناسی
و- مدیریت راهبردی	مدیریت راهبردی	مدیریت راهبردی
ز. ترکیبی از رشته ها	استفاده از چندین نظریه	استفاده از چندین نظریه
	تاریخی	تاریخی
	بدون نظریه	بدون نظریه

همان طرح اصلاح و بسط داده شده مرحله اول، شناسایی و دسته بندی شدند و پس از آن دقیقاً همان رویه‌های پیشگفته به طور جداگانه برای تمام مقالات منتشر شده در زمینه حسابداری مدیریت در هر دوازده مجله را از سال ۱۳۹۲ تا ۱۴۰۱ تکرار شده است.

تجزیه و تحلیل داده‌ها

روند کلی پژوهش در زمینه حسابداری مدیریت

در این تحقیق، مجلات مجله بررسی های حسابداری و حسابرسی، مجله پژوهش های تجربی حسابداری، مجله پژوهش های حسابداری مالی و حسابرسی، مجله پژوهش

در فرآیند جمع آوری اطلاعات و داده‌ها، سه مرحله وجود دارد. در مرحله اول این فرایند، مقالات حسابداری مدیریت شناسایی و مشخص شده اند که در ده مجله تخصصی حسابداری غیر مدیریتی منتشر شدند. برای کم کردن اختلاف در طرح دسته بندی (موضوعات، روش‌ها، زمینه تحقیقی و نظریه‌ها) این تحقیق با مطالعه نن-چن (۲۰۰۶)، تمام مقالات در زمینه حسابداری مدیریت موجود در مطالعه شیلدز را دسته بندی شده و سپس نتایج آن را با دسته بندی این تحقیق مقایسه شده است. سپس با تطبیق تفاوت‌های بین این دو تحقیق، مقالات پژوهشی حسابداری مدیریت در مطالعه شیلدز دسته بندی شدند. در مرحله دوم فرایند، نشریات در زمینه حسابداری مدیریت را طبق مطالعه نن-چن (۲۰۰۶) با استفاده از

های کاربردی در گزارشگری مالی، مجله حسابداری ارزشی و رفتاری، مجله حسابداری مالی، مجله دانش حسابداری، مجله دانش حسابداری مالی، مجله مطالعات تجربی حسابداری مالی، مجله مطالعات حسابداری و حسابرس به عنوان مجلات تخصصی حسابداری غیر از مدیریت در نظر گرفته شده است، در حالی که مجلات حسابداری مدیریت و دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت به عنوان مجلات تخصصی حسابداری مدیریت محسوب می‌شوند. از آنجایی

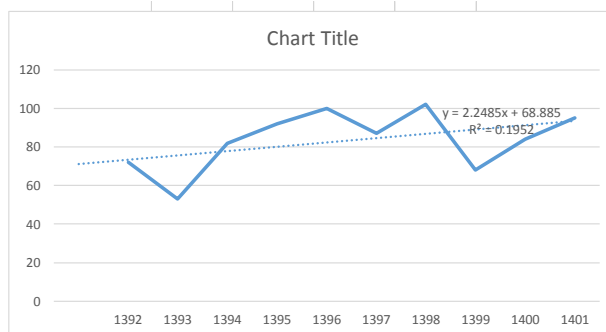
که مقالاتی که در مجلات تخصصی منتشر می‌شوند، همگی به حسابداری مدیریت مربوط می‌شوند، تجزیه و تحلیل روند کلی در پژوهش‌های حسابداری مدیریت فقط برای ده مجله غیرتخصصی کاربرد دارد. در این بخش، بر اساس نتایج تحلیل‌های رگرسیونی، بررسی می‌کنیم که آیا روندی زمانی در تعداد مقالات پژوهشی حسابداری مدیریت منتشر شده از سال ۱۳۹۲ تا ۱۴۰۱ وجود دارد. (جدول شماره ۳)

جدول شماره ۳. انتشار مقالات حسابداری مدیریت در مجلات پیشرو حسابداری

جمع کل		۱۴۰۱		۱۴۰۰		۱۳۹۹		۱۳۹۸		۱۳۹۷		۱۳۹۶		۱۳۹۵		۱۳۹۴		۱۳۹۳		۱۳۹۲		
درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	
																						بخش ۱: مجله های غیر تخصصی
۱.۵۶	۱۳	۵.۲۶	۵	۱.۱۹	۱	۱.۴۷	۱	۰.۰۰	۰	۰.۰۰	۰	۳.۰۰	۳	۱.۰۹	۱	۰.۰۰	۰	۳.۷۷	۲	۰.۰۰	۰	بررسی های حسابداری و حسابرسی
۱۷.۸۴	۱۴۹	۲۴.۲۱	۲۳	۱۹.۰۵	۱۶	۱۱.۷۶	۸	۱۶.۶۷	۱۷	۲۸.۷۴	۲۵	۲۰.۰۰	۲۰	۸.۷۰	۸	۷.۳۲	۶	۲۴.۵۳	۱۳	۱۸.۰۶	۱۳	پژوهش های تجربی حسابداری
۱۷.۷۲	۱۴۸	۵.۲۶	۵	۲۲.۶۲	۱۹	۲۷.۹۴	۱۹	۱۳.۷۳	۱۴	۱۴.۹۴	۱۳	۱۸.۰۰	۱۸	۱۹.۵۷	۱۸	۱۸.۲۹	۱۵	۳۰.۱۹	۱۶	۱۵.۲۸	۱۱	پژوهش های حسابداری مالی و حسابرسی
۱.۹۲	۱۶	۲.۱۱	۲	۲.۳۸	۲	۱.۴۷	۱	۲.۹۴	۳	۱.۱۵	۱	۲.۰۰	۲	۱.۰۹	۱	۲.۴۴	۲	۱.۸۹	۱	۱.۳۹	۱	پژوهش های کاربردی در گزارشگری مالی
۰.۲۴	۲	۰.۰۰	۰	۰.۰۰	۰	۰.۰۰	۰	۰.۰۰	۰	۰.۰۰	۰	۰.۰۰	۰	۲.۱۷	۲	۰.۰۰	۰	۰.۰۰	۰	۰.۰۰	۰	حسابداری ارزشی و رفتاری
۱.۸۰	۱۵	۱.۰۵	۱	۲.۳۸	۲	۲.۹۴	۲	۰.۹۸	۱	۰.۰۰	۰	۴.۰۰	۴	۲.۱۷	۲	۲.۴۴	۲	۱.۸۹	۱	۰.۰۰	۰	حسابداری مالی
۴.۱۹	۳۵	۸.۴۲	۸	۲.۳۸	۲	۱۰.۲۹	۷	۲.۹۴	۳	۲.۳۰	۲	۲.۰۰	۲	۱.۰۹	۱	۰.۰۰	۰	۳.۷۷	۲	۱۱.۱۱	۸	دانش حسابداری
۲.۵۱	۲۱	۳.۱۶	۳	۳.۵۷	۳	۱.۴۷	۱	۱.۹۶	۲	۳.۴۵	۳	۱.۰۰	۱	۴.۳۵	۴	۳.۶۶	۳	۱.۸۹	۱	۰.۰۰	۰	دانش حسابداری مالی
۲۹.۸۲	۲۴۹	۲۸.۴۲	۲۷	۲۳.۸۱	۲۰	۳۶.۷۶	۲۵	۲۶.۶۷	۲۷	۲۶.۴۴	۲۳	۲۹.۰۰	۲۹	۳۹.۱۳	۳۶	۴۱.۴۶	۳۴	۰.۰۰	۰	۳۸.۸۹	۲۸	مطالعات تجربی حسابداری مالی
۲۲.۴۰	۱۸۷	۲۲.۱۱	۲۱	۲۲.۶۲	۱۹	۵.۸۸	۴	۳۴.۳۱	۳۵	۲۲.۹۹	۲۰	۲۱.۰۰	۲۱	۲۰.۶۵	۱۹	۲۴.۳۹	۲۰	۳۲.۰۸	۱۷	۱۵.۲۸	۱۱	مطالعات حسابداری و حسابرسی
۱۰۰.۰۰	۸۳۵	۱۰۰.۰۰	۹۵	۱۰۰.۰۰	۸۴	۱۰۰.۰۰	۶۸	۱۰۰.۰۰	۱۰۲	۱۰۰.۰۰	۸۷	۱۰۰.۰۰	۱۰۰	۱۰۰.۰۰	۹۲	۱۰۰.۰۰	۸۲	۱۰۰.۰۰	۵۳	۱۰۰.۰۰	۷۲	جمع
																						بخش ۲: مجله های تخصصی
۳۵.۸۰	۳۴۳	۲۶.۳۶	۳۴	۲۹.۸۵	۴۰	۳۸.۰۶	۵۱	۳۷.۳۸	۴۰	۳۳.۶۸	۳۲	۳۷.۹۷	۳۰	۴۱.۶۷	۳۰	۳۸.۳۶	۲۸	۴۲.۴۲	۲۸	۴۳.۴۸	۳۰	حسابداری مدیریت
۶۴.۲۰	۶۱۵	۷۳.۶۴	۹۵	۷۰.۱۵	۹۴	۶۱.۹۴	۸۳	۶۲.۶۲	۶۷	۶۶.۳۲	۶۳	۶۲.۰۳	۴۹	۵۸.۳۳	۴۲	۶۱.۶۴	۴۵	۵۷.۵۸	۳۸	۵۶.۵۲	۳۹	دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت
۱۰۰.۰۰	۹۵۸	۱۰۰.۰۰	۱۲۹	۱۰۰.۰۰	۱۳۴	۱۰۰.۰۰	۱۳۴	۱۰۰.۰۰	۱۰۷	۱۰۰.۰۰	۹۵	۱۰۰.۰۰	۷۹	۱۰۰.۰۰	۷۲	۱۰۰.۰۰	۷۳	۱۰۰.۰۰	۶۶	۱۰۰.۰۰	۶۹	جمع
	۱۷۹۳		۲۲۴		۲۱۸		۲۰۲		۲۰۹		۱۸۲		۱۷۹		۱۶۴		۱۵۵		۱۱۹		۱۴۱	بخش ۳: جمع همه مجلات

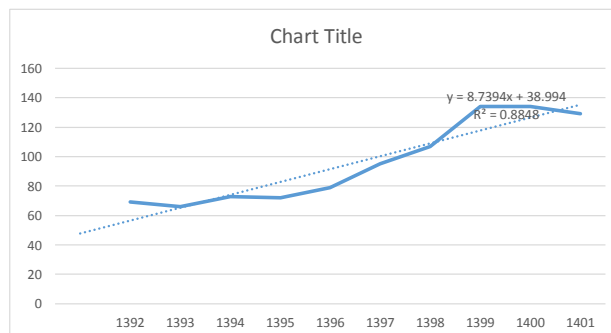
پانل A: مقالات حسابداری مدیریت منتشر شده در مجلات غیر تخصصی

جمع	۱۴۰۱	۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲
۸۳۵	۹۵	۸۴	۶۸	۱۰۲	۸۷	۱۰۰	۹۲	۸۲	۵۳	۷۲

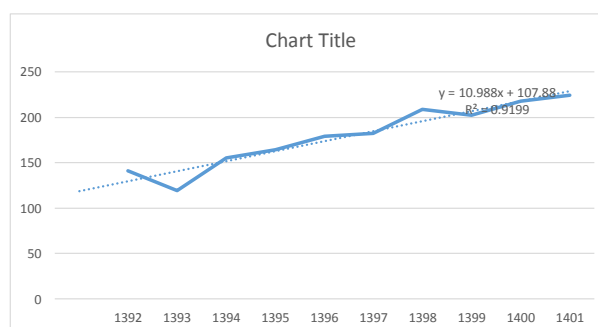
پانل B: مقالات حسابداری مدیریت منتشر شده در مجلات تخصصی

جمع	۱۴۰۱	۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲
۹۵۸	۱۲۹	۱۳۴	۱۳۴	۱۰۷	۹۵	۷۹	۷۲	۷۳	۶۶	۶۹

پانل C: مقالات حسابداری مدیریت منتشر شده در مجموع مجلات

جمع	۱۴۰۱	۱۴۰۰	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲
۱۷۹۳	۲۲۴	۲۱۸	۲۰۲	۲۰۹	۱۸۲	۱۷۹	۱۶۴	۱۵۵	۱۱۹	۱۴۱

نشان می‌دهد نرخ و میزان نشریات در رشته حسابداری مدیریت سالانه تقریباً 0.68 درصد در این دهه افزایش یافته است. با این حال، زمانی که مجلات با توجه به محور فعالیت تحریریه آن به دو گروه (مجلات تخصصی در قیاس

با توجه به جدول شماره ۳ و پانل A مشخص می‌شود که تعداد مقالات منتشر شده رشته حسابداری مدیریت در ده مجله غیر تخصصی افزایش یافته است. ضریب رگرسیون بر روی متغیر سال در سطح ۱۰ درصد معنادار است که

حسابرسی، مجله پژوهش‌های کاربردی در گزارشگری مالی، مجله حسابداری ارزشی و رفتاری، مجله حسابداری مالی، مجله دانش حسابداری، مجله دانش حسابداری مالی، مجله مطالعات تجربی حسابداری مالی، مجله مطالعات حسابداری و حسابرس بوده است. مهم‌تر از آن، تغییر زمانی قابل توجهی در میزان انتشار مقالات این رشته در این دو مجله وجود ندارد، همانطور که در شیب خط رگرسیون نشان داده شده است و نزدیک به صفر است ($0/10\%$). در نتیجه، از این یافته، تحقیق شواهدی به دست نمی‌آید که موید این باشد که با وجود تحولات مهم رخ داده در حسابداری مدیریت در دوره زمانی مورد مطالعه علاقه به انتشار پژوهش‌های این رشته، افزایش قابل توجهی داشته است.

با کل مجلات) تقسیم می‌شوند. این روند افزایشی ممکن است ناشی از موضوعات و مباحث تخصصی رشته حسابداری مدیریت در مجلات تخصصی باشد. از آنجا که میزان پژوهش‌های منتشر شده این رشته در این مجلات ثابت نیست، نقطه تلاقی و شیب خط رگرسیون آن‌ها تفاوت معناداری دارند، بطوریکه با بررسی بصری به نظر روند افزایشی در نشریات مشهود است (پانل B). از این رو در این مطالعه برای بررسی بیشتر این مسئله، بر مجلات غیر تخصصی منتشر شده تمرکز شده است. با توجه به پانل C، به نظر می‌رسد که تعداد پژوهش‌های منتشر شده حسابداری مدیریت از سال ۱۳۹۲ تا ۱۴۰۱ ثابت نبوده است. به طور میانگین، 46.6 درصد از مقالات منتشر شده در مورد این پژوهش‌ها در مجلات: مجله بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، مجله پژوهش‌های تجربی حسابداری، مجله پژوهش‌های حسابداری مالی و

جدول شماره ۴. توزیع فراوانی مقالات منتشر شده

درصد	تعداد	
		پنل A: موضوعات
13.7	245	سیستم‌های کنترل مدیریت
3.3	60	حسابداری بهای تمام شده
5.8	104	مدیریت هزینه
1.4	25	محرك‌های هزینه
22.1	397	حسابداری مدیریت، اطلاعات و سیستم‌ها
42.4	760	روش‌ها و نظریه‌های تحقیق
9.4	168	بودجه بندی سرمایه و تصمیمات سرمایه گذاری
1.9	34	بیش از یک موضوع را پوشش دهد
100.0	1793	
		پنل B: روش‌ها
36.1	648	تحلیلی
8.2	147	بررسی ادبیات
49.7	891	مطالعه موردی / میدانی
2.6	46	شبیه سازی رفتاری
0.4	7	هنجاری
3.0	54	روش‌های تحقیق متعدد
100.0	1793	
		پنل C: تمرکز
9.0	162	صنعت یا فعالیت‌های واحد
30.1	540	صنایع یا فعالیت‌های متعدد
6.7	121	سازمان‌های دولتی یا غیرانتفاعی
47.6	853	عمومی (انتزاعی / سبک / ساده شده)
6.5	117	صنعت خدمات

100.0	1793	پنل D: نظریه ها
5.7	102	اقتصاد
28.3	507	رفتار سازمانی
1.2	21	روانشناسی
28.3	508	مدیریت تولید/عملیات
4.6	82	جامعه شناسی
6.4	115	مدیریت راهبردی
0.4	8	تاریخی
8.6	155	استفاده از نظریه های چندگانه
16.5	295	بدون نظریه
100.0	1793	

(۱۴۷ مقاله، ۸/۲٪) و مطالعات موردی/ میدانی (۸۹۱ مقاله، ۴۹/۷٪) هستند. در حالی که بررسی ادبیات رایج‌ترین روش تحقیق هستند، عجیب نیست مطالعات موردی/ میدانی به یکی از روش‌های اصلی در پژوهش‌های حسابداری مدیریت از اواخر دهه ۱۳۹۰ تبدیل شده است. افزایش تعداد مقالاتی که در آن از این روش استفاده می‌شود و در مجلات معتبر منتشر می‌شوند، حاکی از این است که پس از اظهارات کاپلان (۱۹۸۴، ۱۹۸۶) خروجی و نتایج پژوهش‌های محققان پیرو این نوع روش تحقیق، مثبت بود. انتظار می‌رود چارچوب‌های نظری محکمی در پژوهش‌های حسابداری مشابه با پژوهش‌های دانشگاهی در سایر رشته‌ها، در نظر گرفته شود. به عنوان نمونه، پژوهش‌های حسابداری مالی معمولاً در زمینه اقتصاد است. مبنای نظری مطالعات حسابداری مدیریت نسبت به حسابداری مالی بیشتر بر اساس طیف وسیع‌تری از نظریه‌های بسط یافته در رشته‌های دیگر، مانند رفتار سازمانی، روانشناسی، مدیریت تولید و عملیات و استفاده از نظریه‌های چندگانه می‌باشد. جالب توجه این است که مدیریت تولید/عملیات، غالب‌ترین نظریه‌ای است که در پژوهش‌های حسابداری مدیریت نیز استفاده می‌شود. ۵۰۸ مقاله، ۲۸/۳٪ در رشته حسابداری مدیریت بین سال‌های ۱۳۹۲ و ۱۴۰۱ منتشر شد که از مدیریت تولید/عملیات به عنوان نظریه بنیادی استفاده کردند.

در جدول شماره ۴ این مطالعه توزیع فراوانی مقالات منتشر شده بر اساس موضوعات، روش‌ها، زمینه تحقیقی و نظریه‌ها، ارائه می‌شود. از مجموع ۱۷۹۳ مقاله پژوهشی منتشر شده حسابداری مدیریت در دوازده مجله معتبر، (۷۶۰ مقاله، ۴۲/۴٪) مربوط به روش‌ها و نظریه‌های تحقیق بوده و پس از آن حسابداری مدیریت و سیستم‌های اطلاعاتی با (۳۹۷ مقاله، ۲۲/۱٪) و سپس (۲۴۵ مقاله، ۱۳/۷٪) مربوط به سیستم‌های کنترل مدیریت قرار گرفتند. در حالی که موضوع سیستم کنترل مدیریت به عنوان مبحث جریان اصلی در رشته حسابداری مدیریت پس از دهه ۱۹۸۰ مورد توجه قرار گرفته شد (Anthony, ۲۰۰۳; Birnberg, ۱۹۹۹)، اما در سال‌های اخیر موضوع حسابداری مدیریت و سیستم‌های اطلاعاتی بیشتر محبوبیت پیدا کرده است. علاوه بر این، موضوعات سنتی‌تر حسابداری مدیریت که به مسائل اندازه‌گیری می‌پردازند، مانند حسابداری هزینه و مدیریت هزینه، همچنان مورد توجه ویراستاران مجلات قرار می‌گیرند. به نظر می‌رسد که این یافته‌ها مویید این ادعای شیلدز (۱۹۹۷) است که تنوع پژوهش‌های حسابداری مدیریت که در دهه ۱۹۹۰ منتشر شده، افزایش یافته است. رایج‌ترین روش‌های تحقیقی که توسط محققان اتخاذ می‌شوند روش تحلیلی (۶۴۸ مقاله، ۳۶/۱٪)، بررسی ادبیات

جدول شماره ۵. دوره زمانی ۱۳۹۲-۱۳۹۶ در مقابل ۱۳۹۷-۱۴۰۱

1397-1401	1392-1396
-----------	-----------

N	%	Dev.	N	%	Dev.
پنل A: موضوعات					
96	12.7	-7.313553	149	14.4	5.3562063
29	3.8	14.329376	31	3.0	-10.49436
51	6.7	15.997311	53	5.1	-11.7159
15	2.0	41.926121	10	1.0	-30.70531
191	25.2	13.803061	206	19.9	-10.10891
291	38.4	-9.428725	469	45.3	6.9052886
77	10.2	8.4157872	91	8.8	-6.163446
8	1.1	-44.3427	26	2.5	32.475135
758		0	1035		0
پنل B: روش‌ها					
227	29.9	-17.13676	421	40.7	12.550397
61	8.0	-1.842478	86	8.3	1.3493707
424	55.9	12.563927	467	45.1	-9.201408
36	4.7	85.121028	10	1.0	-62.33984
5	0.7	68.959668	2	0.2	-50.5038
5	0.7	-78.09782	49	4.7	57.196278
758		0	1035		0
پنل C: تمرکز					
75	9.9	9.5108961	87	8.4	-6.965468
211	27.8	-7.572804	329	31.8	5.5460726
49	6.5	-4.209643	72	7.0	3.083004
397	52.4	10.091188	456	44.1	-7.390455
26	3.4	-47.43477	91	8.8	34.739667
758		0	1035		0

جدول شماره ۵. دوره زمانی ۱۳۹۲-۱۳۹۶ در مقابل ۱۳۹۷-۱۴۰۱

1397-1401			1392-1396		
N	%	Dev.	N	%	Dev.
پنل D: نظریه‌ها					
44	5.8	2.0383879	58	5.6	-1.492848
239	31.5	11.506716	268	25.9	-8.427141
6	0.8	-32.41613	15	1.4	23.740511
220	29.0	2.4401139	288	27.8	-1.787059
27	3.6	-22.11371	55	5.3	16.195358
42	5.5	-13.61019	73	7.1	9.9676539
3	0.4	-11.29617	5	0.5	8.2729469
53	7.0	-19.11737	102	9.9	14.000935
124	16.4	-0.571531	171	16.5	0.4185704

$$\sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c \frac{(A_{ij}-E_{ij})^2}{E_{ij}} \quad (2)$$

$$\chi^2 =$$

که در آن A_{ij} فراوانی واقعی انتشار در دسته ij است و E_{ij} فراوانی محتمل انتشار در دسته ij است که در معادله (۱) تعریف و مشخص شده است. ارقام آماری در معادله (۲) از توزیع χ^2 با درجات آزادی $d.f. = (r-1)(c-1)$ منتج می‌شود. اگر فراوانی‌های انتشار مشاهده شده و محتمل در این دسته به هم نزدیک باشد، ارقام آماری در معادله (۲) کوچک خواهد بود. از سوی دیگر، اگر انحراف یا اختلاف آنقدر زیاد باشد، می‌توان این فرضیه صفر را رد کرد که فراوانی انتشار مستقل از دسته بندی یا مقوله‌های تشکیل شده براساس دوره‌های زمانی فرعی و ویژگی‌های تحقیق است. بعد از بررسی مقالات حسابداری مدیریت منتشر شده در دو دوره زمانی فرعی و کوتاه تر، متوجه می‌شویم که تعداد نشریات در این دو دوره بسیار مشابه است. در مجموع (۷۵۸ مقاله، ۴۲/۳٪) در دوره زمانی پنج ساله اول چاپ شد، در حالی که (۱۰۳۵ مقاله، ۵۷،۷٪) در طی دوره زمانی پنج ساله دوم منتشر شد. این موضوع نشان می‌دهد که کمیت پژوهش‌ها در رشته حسابداری مدیریت در دو دوره فوق تغییر قابل توجهی داشته است. فراوانی انتشار دو دوره زمانی فرعی بر اساس موضوعات با استفاده از طرح دسته بندی ن-چن (۲۰۰۶)، در پانل A از جدول شماره ۵ نشان داده شد. توزیع بین موضوعات پژوهشی در این دو دوره متفاوت است. برای هر دو دوره زمانی، روش‌ها و نظریه‌های تحقیق به ترتیب (۲۹۱ مقاله، ۳۸/۴ درصد و ۴۹۶ مقاله، ۴۵/۳ درصد) مورد توجه ترین موضوع تحقیق و پس از آن حسابداری مدیریت و سیستم‌های اطلاعاتی به ترتیب (۱۹۱ مقاله، ۲۵/۲ درصد و ۲۰۶ مقاله، ۱۹/۹ درصد) بود. یک دلیل احتمالی برای محبوبیت مطالعات منتشر شده در زمینه سیستم‌های اطلاعات حسابداری مدیریت ممکن است ناشی از تحولات سریع فناوری اطلاعات در دهه ۱۳۹۰ باشد. برای نمونه، بسیاری از شرکت‌های برتر در فهرست فورچون ۵۰۰ شروع به اتخاذ و پیاده‌سازی فناوری اطلاعاتی کرده بودند که به آنها اجازه

پژوهش‌های انجام شده در زمینه حسابداری مدیریت در دوره زمانی ۱۳۹۲-۱۳۹۶ و ۱۳۹۷-۱۴۰۱

این بخش مقاله به مقایسه و تفکیک فراوانی و میزان پژوهش‌های منتشر شده رشته حسابداری مدیریت می‌پردازد. اگر انتشار مجلات تخصصی بر پارادایم‌های پژوهشی حسابداری مدیریت تأثیر بگذارد، یا فرصت‌هایی را برای ایجاد پارادایم جدیدی ایجاد کند، باید انتظار داشته باشیم که نشانه‌هایی از تغییرات در موضوعات، روش‌ها، زمینه تحقیقی و نظریه‌ها در میان مقالات حسابداری مدیریت منتشر شده به مرور زمان پیدا کنیم. برای بررسی این موضوع، همانطور که در دو ستون آخر جدول شماره ۵ نشان داده شده است ما دوره مورد مطالعه را به دو دوره زمانی فرعی و کوتاه تر، سال‌های ۱۳۹۲-۱۳۹۶ و ۱۳۹۷-۱۴۰۱ تقسیم می‌کنیم. در این مطالعه دسته بندی مقالات منتشر شده با توجه به چارچوب بسط یافته توسط نن - چن (۲۰۰۶) بر اساس ویژگی‌های موضوعات، روش‌ها، زمینه تحقیقی و نظریه‌ها انجام شد. فرض صفر نشان می‌دهد که اگر دفعات یا فراوانی انتشار مستقل از دسته‌های تشکیل شده بر اساس دوره‌های زمانی فرعی و ویژگی‌های تحقیق باشد، نسبت مساوی از موارد پیشگفته در هر دسته وجود خواهد داشت و فراوانی محتمل در دسته‌بندی در ردیف i ام و ستون j ام قرار می‌گیرد که می‌توان به صورت زیر محاسبه کرد:

$$E_{ij} = \frac{R_i C_j}{N}$$

که در آن R_i و C_j به ترتیب جمع کل در ردیف i ام و ستون j ام و N تعداد کل همه نشریات در این نمونه هستند. برای بررسی این پرسش که آیا تفاوت معنی‌داری بین فراوانی واقعی انتشار در هر دسته و تعداد محتمل نشریات براساس فرضیه صفر وجود دارد، از معادله آماری χ^2 زیر استفاده می‌کنیم:

می‌دهد سیستم‌های حسابداری مدیریت را در داخل و بین سازمان‌ها یکپارچه کنند. با ایجاد زنجیره‌های تامین، شرکت‌ها، پلتفرم خود را در سیستم‌های حسابداری مدیریتی خود ایجاد می‌کنند تا تامین‌کنندگان، مشتریان و بانک‌هایشان به طور موثر و کارآمد به یکدیگر متصل شوند. چنین تغییرات سریعی در فناوری اطلاعات بدون شک زمینه‌های مناسبی را برای شکوفایی شیوه‌های جدید در رشته حسابداری مدیریت فراهم می‌کند، بنابراین فرصت‌های فراوانی برای پژوهش‌های دانشگاهی ایجاد می‌کند. با این حال، نتایج به دست آمده از ارقام آماری 2X نشان می‌دهد که تفاوت بین این دو دوره زمانی فرعی از نظر توزیع موضوعات معنی‌دار است. همچنین در پانل B در جدول شماره 5 نشان داده شد رویکرد مطالعات موردی/ میدانی به ترتیب (424 مقاله، 55/9 درصد و 467 مقاله، 45/1 درصد) و تحلیلی به ترتیب (227 مقاله، 29/9 درصد و 421 مقاله، 40/7 درصد) به عنوان محبوب‌ترین روش‌های تحقیق شناسایی شده‌اند. بر اساس ارقام آماری 2X گزارش شده، تفاوت بین دو دوره فرعی در مورد روش‌های تحقیق اتخاذ شده نیز معنی‌دار است. با این حال، نتیجه به دست آمده حاکی از آن است که تغییر قابل توجهی در زمینه‌های تحقیق (پانل C جدول شماره 5) از نیمه اول به نیمه دوم دهه 1390 وجود داشته است. اگرچه واحدهای صنعتی متعدد (211 مقاله، 27/8 درصد و 329 مقاله، 31/8 درصد) یا زمینه‌های عمومی (397 مقاله،

52/4 درصد و 456 مقاله، 44/1 درصد) همچنان در پژوهش‌های حسابداری مدیریتی غالب بودند، تعداد مطالعات انجام شده در سازمان‌های دولتی یا غیرانتفاعی در نیمه دوم دهه 1390 افزایش قابل توجهی داشت. مشاهدات و مباحث مهم دیگر این است که به نظر می‌رسد در مجلات تأکید بیشتری بر این شده که آیا یک محقق مبانی نظری موید مقاله خود دارد یا خیر. همانطور که نتایج نشان می‌دهد، تعداد مقالات بدون پشتوانه نظری که در دوره زمانی مورد مطالعه منتشر شد، کاهش قابل توجهی نداشته است. تعداد مقالات منتشر شده در رده مقالات «بدون نظریه» از 124 مقاله، 16/4 درصد به 171 مقاله، 16/5 درصد افزایش یافته است. فرض ما در مورد این شواهد این است که احتمالاً محققان رشته حسابداری مدیریت برای این که مقالات آن‌ها در مجلات معتبر قابل انتشار باشد، توجه آن‌ها به پیشرفت از لحاظ نظری در این رشته به تدریج بیشتر شود. به طور کلی، تفاوت از نظر نظریه‌های اتخاذ شده در تحقیق بین دوره زمانی 1392-1396 و دوره 1397-1401 معنادار نیست. مخلص کلام، نتایج به دست آمده از این مطالعه شواهدی برای تایید و اثبات گزارشات تحقیق ن-چن (2006) ارائه می‌کند. یعنی انتشار مجلات تخصصی در حسابداری مدیریت ممکن است بر تنوع و کیفیت پژوهش‌های منتشر شده در این زمینه تأثیر بگذارد. با این حال، هیچ نشانه‌ای مبنی بر افزایش تعداد این پژوهش‌ها در طول دهه 1390 وجود ندارد.

جدول تحلیل آماری بر اساس 2 دوره زمانی

1396_1397 و 1401-1397				
نتیجه آزمون	مقدار معنی داری	درجه آزادی df	مقدار خی دو	
تایید	0.000	7	23.285	A
تایید	0.000	5	75.243	B
تایید	0.000	4	29.14	C
رد	0.0514	8	15.512	D

جدول شماره 6. مجلات غیر تخصصی در مقابل مجلات تخصصی

مجلات تخصصی			مجلات غیر تخصصی			پنل A: موضوعات
N	%	%Dev.	N	%	%Dev.	
25	2.6	-80.901964	220	26.3	92.8192594	سیستم‌های کنترل مدیریت
30	3.1	-6.4196242	30	3.6	7.36526946	حسابداری بهای تمام شده

مدیریت هزینه	69	8.3	42.4654537	35	3.7	-37.013209
محرك های هزینه	10	1.2	-14.107784	15	1.6	12.2964509
حسابداری مدیریت، اطلاعات و سیستم ها	321	38.4	73.6234332	76	7.9	-64.170738
روش ها و نظریه های تحقیق	21	2.5	-94.066656	739	77.1	81.9892045
بودجه بندی سرمایه و تصمیمات سرمایه گذاری	146	17.5	86.6110636	22	2.3	-75.490854
بیش از یک موضوع را پوشش دهد	18	2.2	13.6808735	16	1.7	-11.924352
	835		0	958		0
پنل B: روش ها						
تحلیلی	192	23.0	-36.376137	456	47.6	31.7057141
بررسی ادبیات	73	8.7	6.63489348	74	7.7	-5.783023
مطالعه موردی/ میدانی	506	60.6	21.9457382	385	40.2	-19.12807
شبیه سازی رفتاری	20	2.4	-6.6388961	26	2.7	5.78651175
هنجاری	5	0.6	53.3789564	2	0.2	-46.5255
روش های تحقیق متعدد	39	4.7	55.083167	15	1.6	-48.010902
	835		0	958		0

جدول شماره ۶. مجلات غیر تخصصی در مقابل مجلات تخصصی

مجلات تخصصی			مجلات غیر تخصصی		
N	%	%Dev.	N	%	%Dev.
پنل C: تمرکز					
88	9.2	1.66756875	74	8.9	-1.9132106
108	11.3	-62.56785	432	51.7	71.7844311
56	5.8	-13.380148	65	7.8	15.3511159
700	73.1	53.5903002	153	18.3	-61.48444
6	0.6	-90.402013	111	13.3	103.718716
958		0	835		0
پنل D: نظریه ها					
40	4.2	-26.603627	62	7.4	30.5224844
470	49.1	73.5020774	37	4.4	-84.32933
8	0.8	-28.700666	13	1.6	32.9284289
207	21.6	-23.735678	301	36.0	27.2320713
62	6.5	41.5117878	20	2.4	-47.626698
95	9.9	54.6110556	20	2.4	-62.655558

تاریخی	4	0.5	7.36526946	4	0.4	-6.4196242
استفاده از نظریه های چندگانه	85	10.2	17.7554568	70	7.3	-15.47579
بدون تئوری	293	35.1	113.274739	2	0.2	-98.731114
	835		0	958		0

مقایسه مجلات علمی تخصصی با مجلات علمی غیر تخصصی

در این مقاله برای بررسی تأثیرات مجلات تخصصی بر پژوهش های حسابداری مدیریت، مقالات منتشر شده در مجلات تخصصی و غیر تخصصی حسابداری مقایسه و تفکیک می‌شود. شمارش تعداد مقالات منتشر شده از سال ۱۳۹۲ تا ۱۴۰۱ در این دو نوع مجله نشان می‌دهد که ۸۳۵ (۴۶٫۶٪) مقاله در مجلات غیر تخصصی و ۹۵۸ (۵۳٫۴٪) مقاله در مجلات تخصصی چاپ شده اند. فراوانی انتشار بین این دو نوع مجله بر اساس موضوعات تحقیق آنها در پانل A جدول شماره ۶ توضیح داده می‌شود. از این قسمت جدول دو مبحث را می‌توان نتیجه گرفت. گرایش و توجه در مجلات غیر تخصصی بیشتر به مطالعات سیستم‌های کنترل مدیریت و حسابداری مدیریت، اطلاعات و سیستم ها بوده و در مجلات تخصصی بیشتر به مطالعه روش ها و نظریه های تحقیق پرداخته شده است. با این حال، تفاوت های قابل توجهی بین این دو نوع مجلات براساس باقی موضوعات وجود دارد. به نظر می‌رسد توجه و گرایش مجلات تخصصی بیشتر به طیف وسیع‌تری از پژوهش‌هایی با توزیع برابر موضوعات فهرست شده در جدول شماره ۶ بوده است. با بررسی مقالات منتشر شده براساس نتایج به دست آمده از آزمون‌های χ^2 ، در می‌یابیم که تفاوت قابل توجهی بین مجلات تخصصی حسابداری مدیریت و مجلات تخصصی حسابداری غیر مدیریتی در موضوعات تحقیق وجود دارد. مادامی که توجه خود را به روش‌های تحقیق معطوف می‌کنیم، متوجه می‌شویم که ۵۰۶ مقاله (۶۰٫۶٪) منتشر شده در مجلات غیر تخصصی از مطالعه میدانی/موردی استفاده کرده اند و پس از آن ۱۹۲ مقاله (۲۳٫۰٪) منتشر شده در مجلات غیر تخصصی، از رویکرد تحلیلی استفاده کردند. (پانل B جدول شماره ۶). از سوی دیگر، مجلات تخصصی مقالات بیشتری را بر

اساس روش های تحلیلی (۴۵۶ مقاله، ۴۷٫۶ درصد) منتشر کردند و در مطالعات موردی/میدانی با ۳۸۵ مقاله (۴۰٫۲ درصد) قرار گرفتند. در مقابل، روش های تحقیق آنچنان مورد استقبال مجلات تخصصی قرار نگرفت. تنها ۱۱۷ مقاله (۱۲٪) که از روش های تحقیق استفاده کردند موفق شدند به دو مجله تخصصی حسابداری راه یابند. آزمون χ^2 نشان می‌دهد که تفاوت در فراوانی انتشار بین این دو گروه مجلات از جنبه روش تحقیق از نظر آماری معنی دار است. از مقایسه زمینه‌های تحقیق مقالات منتشر شده بین این دو گروه مجلات (پانل C جدول شماره ۶)، به این نتیجه می‌رسیم که هر ده مجله غیر تخصصی شامل این مطالعه که درمورد واحدهای صنعتی متعدد انجام شدند نسبت به هر نوع زمینه پژوهشی دیگر مقالات بیشتری را منتشر کرده اند (به ترتیب ۴۳۲ و ۱۰۸ مقاله برای مجلات غیر تخصصی و تخصصی)، و بعد از آن مقالات با یک زمینه عمومی یا آسان تر قرار داشت (به ترتیب ۱۵۳ و ۷۰۰ مقاله برای مجلات غیر تخصصی و تخصصی). در مجموع، ۵۸۵ (۷۰٫۰٪) و ۸۰۸ (۸۴٫۳٪) مطالعه انجام شده در این دو نوع زمینه به ترتیب در مجلات غیر تخصصی و تخصصی حسابداری مدیریت منتشر شد. از این رو، نتیجه می‌گیریم که مباحث مورد مطالعه حسابداری مدیریت در این دو زمینه تحقیق با استقبال گرم سردبیران مجلات مواجه شد. هنگام بررسی تفاوت بین این دو نوع مجلات شامل شده در این مطالعه از نظر زمینه تحقیق، تفاوت بین دو گروه از نظر آماری معنی دار است. در کل، تفاوت بین گروه های مجلات تخصصی و غیر تخصصی از نظر نظریه‌های استفاده شده در مطالعه از نظر آماری معنی دار است. نتایج کلی از مقایسه انجام شده بین مجلات تخصصی و غیر تخصصی نشان می‌دهد که مجلات تخصصی حسابداری مدیریت، یعنی مجلات حسابداری مدیریت و دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، به مکان های مهمی برای پژوهش‌های حسابداری مدیریت کیفیت تبدیل شده‌اند. این نتایج اثبات

می‌کند که این مجلات علمی سبب افزایش تنوع در موضوعات و روش‌های تحقیق می‌شوند و راه اندازی مجلات تخصصی در زمینه حسابداری مدیریت، پذیرش مقالات از هر ناحیه و انجام مطالعاتی را با خود همراه خواهد داشت که از روش‌های تحقیق مختلف و نظریه‌های بسیار در آن‌ها استفاده می‌شود.

جدول تحلیل آماری بر اساس مجلات غیر تخصصی و تخصصی

مجلات غیر تخصصی و تخصصی				
مقدار خی دو	درجه آزادی df	مقدار معنی داری	نتیجه آزمون	
1085.1	7	0.000	تایید	A
128.9	5	0.000	تایید	B
635.84	4	0.000	تایید	C
747.14	8	0.000	تایید	D

جمع بندی، بحث و تفسیر نتایج

از اهداف این مطالعه بررسی تاثیر تأسیس مجلات تخصصی رشته حسابداری مدیریت مجله حسابداری مدیریت و مجله دانش حسابداری و حسابرسي مدیریت بر پارادایم‌های پژوهشی این رشته و بررسی و تحقیق در این موضوع است که آیا این مجلات باعث افزایش تنوع و کیفیت در پژوهش‌های این رشته می‌شوند؟ علاوه بر این، بررسی می‌شود که آیا محور فعالیت تحریریه این مجلات سبب تمایز در انواع مقالات منتشر شده در طول دهه ۱۳۹۰ می‌باشد؟ با استفاده از طرح‌های دسته‌بندی شیلدز (۱۹۹۷) و نن-چن (۲۰۰۶) و دسته بندی اصلاح شده حاضر (براساس موضوعات یا مباحث، روش‌ها، زمینه تحقیق و نظریه‌ها) برای هر مقاله پژوهشی منتشر شده رشته حسابداری مدیریت، میزان و فراوانی نشریات را بین (۱) نیمه اول و نیمه دوم دهه ۱۳۹۰-۱۴۰۰، (۲) مجلات تخصصی حسابداری مدیریت و مجلات تخصصی حسابداری غیر از مدیریت محور مقایسه و تفکیک می‌کنیم. برخی از نتایج و یافته‌های این تحقیق به شرح زیر است؛ نخست، این مطالعه نشان می‌دهد که درصد کلی پژوهش‌های رشته حسابداری مدیریت که در مجلات تخصصی حسابداری غیر مدیریت مجله بررسی‌های حسابداری و حسابرسي، مجله پژوهش‌های تجربی حسابداری، مجله پژوهش‌های حسابداری مالی و

حسابرسي، مجله پژوهش‌های کاربردی در گزارشگری مالی، مجله حسابداری ارزشی و رفتاری، مجله حسابداری مالی، مجله دانش حسابداری، مجله دانش حسابداری مالی، مجله مطالعات تجربی حسابداری مالی، مجله مطالعات حسابداری و حسابرس از سال ۱۳۹۲ تا ۱۴۰۱ منتشر شدند تغییر قابل توجهی نداشته است. در این مطالعه با استفاده از طرح‌های دسته‌بندی شیلدز (۱۹۹۷) و نن-چن (۲۰۰۶) و دسته بندی اصلاح شده حاضر (موضوعات، روش‌ها، زمینه تحقیقی و نظریه‌ها)، نشان داده می‌شود که از نظر زمینه تحقیقی و نظریه‌ها در پژوهش بین دوره زمانی ۱۳۹۲-۱۳۹۶ و ۱۳۹۷-۱۴۰۱ تفاوت‌های قابل توجهی وجود دارد. با این حال، موضوعات و روش‌های تحقیق در طول دوره‌های زمانی مورد مطالعه ثابت باقی مانده اند. دوم این که، این مطالعه با مقایسه و تفکیک کردن مقالات منتشر شده در مجلات تخصصی حسابداری مدیریت و مجلات تخصصی حسابداری غیر مدیریت، نشان داد که تفاوت‌های قابل توجهی بین این دو نوع مجله در سه مورد از طرح دسته بندی، به جز مورد پیش زمینه تحقیق وجود دارد. در کل، به نظر می‌رسد در مجلات علمی مختص رشته حسابداری مدیریت، علایق به موضوعات تحقیق گسترده تر باشد، و نسبت به روش‌های تحقیق و نظریه‌ها انعطاف پذیرتر بوده و دیدگاه وسیع تری داشته باشند. نتایج به دست آمده ممکن است حاکی از آن باشد که مجلات تخصصی حسابداری مدیریت به

درخواست‌های بسیاری از پژوهشگران معروف حسابداری پاسخ داده‌اند و اینکه پژوهش‌های رشته حسابداری مدیریت باید با جستجو و بررسی در موضوعات جدید (Kaplan, ۱۹۸۳, ۱۹۸۴) در هزینه‌یابی فعالیت محور)، با بکارگیری روش‌های تحقیق جدید (Hopwood, ۱۹۸۳, ۱۹۸۶; Kaplan, ۱۹۸۳) در تایید مطالعه میدانی)، و با آزمایش نظریه‌ها و پارادایم‌های پژوهشی جدید (Zimmerman, ۲۰۰۱) در علم اقتصاد؛ Simons, ۱۹۹۰) در مدیریت استراتژیک) احیا شود.

نتیجه‌گیری

اولین نتیجه این پژوهش این است که مقاله‌های حسابداری مدیریت چاپ شده در مجله‌های تخصصی به لحاظ روش پژوهش و نظریه‌های مورد استفاده تفاوت معناداری با مجله‌های غیر تخصصی دارند. بطوریکه گرایش و توجه در مجلات غیر تخصصی بیشتر به مطالعات سیستم‌های کنترل مدیریت و حسابداری مدیریت، اطلاعات و سیستم‌ها بوده و در مجلات تخصصی بیشتر به مطالعه روش‌ها و نظریه‌های تحقیق پرداخته شده است. با توجه به اینکه بخش قابل ملاحظه‌ای از مقاله‌های مجله‌های غیر تخصصی قدمت طولانی تری نسبت به مقاله‌های تخصصی چاپ شده در چند سال اخیر دارند، به نظر می‌رسد تغییر نسبی تاکید پژوهشگران از نظریه‌های اقتصادی و مالی صرف به نظریه‌های رفتاری و روانشناسی و همچنین تغییر نسبی از تاکید بر روش‌های تحلیلی و پیمایشی صرف به بررسی ادبیات و مطالعات میدانی در سال‌های بعد از ظهور مجله‌های تخصصی، مبین این تفاوت باشد. بنابراین نتایج از این بحث حاکی است که مجلات تخصصی در مجموع ابعاد خاصی از تنوع را به روش‌های پژوهش و نظریه‌های مورد استفاده افزوده‌اند. دومین نتیجه این پژوهش بیانگر این است که تفاوت معناداری بین هیچ یک از اجزای پارادایم مقاله‌های چاپ شده حسابداری مدیریت در ۴ حوزه موضوع، روش، بافت و نظریه در دوره اول و دوم پژوهش مورد تأیید قرار نمی‌گیرد. نتایج نشان می‌دهد ظهور مجله تخصصی حسابداری مدیریت در مجموع نتوانسته است ابعاد خاصی از کیفیت را به پارادایم حوزه پژوهشی حسابداری مدیریت اضافه کند. دوره فرعی دوم در مقایسه با دوره فرعی اول و تفاوت قابل ملاحظه در فراوانی مقاله‌های چاپ شده حسابداری مدیریت در دوره فرعی دوم نسبت به دوره فرعی اول، عواملی هستند که می‌توانند نتایج بدست آمده را در این قسمت از پژوهش تحت تأثیر قرار دهند. سومین نتیجه این پژوهش بیانگر این است که مقاله‌های

حسابداری مدیریت چاپ شده در مجله‌های حرفه‌ای به لحاظ روش پژوهش و نظریه مورد استفاده تفاوت معناداری با مجله‌های دانشگاهی دارد، این در حالی است که این تفاوت به لحاظ موضوع و بافت پژوهش معنادار نیست. هر چند تشریح دلایل اساسی این قبیل تفاوت‌ها مشکل است، اما یک دلیل این است که این تفاوت‌ها ممکن است از ترجیحاتی ناشی شود که مولفین بر اساس علایق تحقیقاتی و آموزش‌های نظری خود دارند. یک دلیل دیگر در این زمینه می‌تواند تمرکز واضح یا ضمنی هیات تحریریه مجلات در پذیرش پژوهش‌های با روش‌ها و نظریه‌های خاص باشد. سازگار با خط مشی‌های هیات تحریریه و استراتژی‌های آن‌ها، مجلات دانشگاهی نسبت به مجلات حرفه‌ای انعطاف پذیرتر به نظر می‌رسند. چهارمین نتیجه پژوهش بیانگر این است که تفاوت معناداری به لحاظ نظریه و بافت پژوهش بین دو مجله تخصصی حسابداری مدیریت تأیید می‌گردد، در حالی که این تفاوت به لحاظ موضوع و روش‌های پژوهش مورد تأیید قرار نمی‌گیرد. نتایج از این بحث حاکی است که ظهور مجلات تخصصی در حوزه حسابداری مدیریت، توانسته است ابعاد خاصی از تنوع را به نظریه و بافت پژوهش‌های تخصصی حوزه حسابداری مدیریت افزون کند. از مهمترین محدودیت‌های پژوهش جاری این است که در طبقه بندی مقاله‌ها، در حوزه‌های فرعی هر بخش از پارادایم، ممکن است همپوشانی رخ دهد. از طرفی دیگر توافق چندان روشنی بین پژوهشگران و صاحب نظران در خصوص حوزه‌های اصلی پارادایم و ریز اجزای هر حوزه فرعی از پارادایم وجود ندارد.

پیشنهادهای برای تحقیقات آتی

- با توجه به گستردگی موضوعات حوزه حسابداری مدیریت و پژوهش‌های فراوان انجام شده و اندک بودن مجله‌های تخصصی در این حوزه، به دانشگاه‌های دولتی پیشنهاد می‌گردد در این خصوص اقدام به تأسیس مجلات تخصصی نمایند.
- بررسی‌ها نشان می‌دهد مجله‌های علمی پژوهشی اقدام به پذیرش و چاپ مقاله‌هایی نموده‌اند که طبق سند راهبردی خود و مجوزهای وزارت علوم خارج از قلمرو موضوعیشان می‌باشد. به هیأت تحریریه مجله‌ها پیشنهاد می‌گردد جهت جلوگیری از تداخل موضوعی و کمک به دانش افزایی بهتر حوزه‌های تخصصی خود، بیشتر مقاله‌های مرتبط با قلمرو موضوعی خود را پذیرش و چاپ نمایند.

رهنمای رودپشتی، فریدون-بنی طالبی دهکردی، بهاره-کاوین،

مریم (۱۳۹۳). تحلیل موضوعی نشریات علمی-پژوهشی حوزه مالی و حسابداری در ایران و مقایسه با نشریه Finance آمریکا با مدل پانل دیتا. حسابداری مدیریت، ۲۳ (۴)، ۳۱-۴۲.

عرب مازار یزدی، محمد-جودکی چگنی، زهرا-دهپور آتش بیک، عزیزی، بنیامین (۱۴۰۲). یک دهه تحقیقات کیفی در مجلات علمی-پژوهشی حسابداری ایران. پژوهش های تجربی حسابداری، ۴۷ (۱)، ۵۱-۷۰.

گرامی راد، فاطمه-محمدی، مهدی-سرلک، نرگس (۱۳۹۳). تحلیل محتوای مقالات مجله های علمی-پژوهشی حسابداری و مالی منتشره بین سال های ۱۳۸۷-۱۳۹۲. حسابداری مدیریت، ۲۳ (۴)، ۱۰۵-۱۲۲.

نمازی، محمد-ناظمی، امین (۱۳۸۷). مروری بر پژوهش های انجام شده در بورس اوراق بهاردار تهران. توسعه و سرمایه، ۲ (۳ و ۴)، ۹-۴۸.

Chen, nen; hwang, richard and wu, donghui (2012). *Has the mergence of the specialized journals affected management accounting research paradigms? Advances in management accounting*, edited by Epstein, Marc J and Lee, John Y vol 15 pp 164- 189; published by Elsevier.

Kuhn.s, thomas (1970). *The Structure of Scientific Revolutions*, second edition. University of Chicago Press.

Riahi Bbelkaoui, ahmed (1993). *Accounting theory*. third edition. University of illinoist at chicago, Ritzer, George (1975).

Sociology: a Multiple -paradigme science, The American sociologist. (1975) Pp.156-171.

Anthony, R. (2003). *Management accounting: A personal history. Journal of Management Accounting Research*, 15, 249-253.

Birnberg, J. G. (1999). *Management accounting practice and research as we end the twentieth century. Advances in Management Accounting*, 8, 6

• با توجه به نتایج بررسی ها و اندک بودن پژوهش های انجام شده مبتنی بر روش ها و نظریه های چندگانه، به پژوهشگران توصیه می شود به انجام پژوهش های مبتنی بر روش ها و نظریه های چندگانه (بین رشته ای) مبادرت نمایند.

• بررسی های انجام شده در این تحقیق مؤید عدم شناسایی موضوع مقاله ها در قسمتی از سایت مجلات می باشد بطوریکه زمان بسیاری برای تفکیک مقالات صرف می شود لذا مجلات می توانند هنگام پذیرش مقالات قسمتی از سایت را به نوع مقاله از حیث موضوعی و رشته ای اختصاص دهند تا محققان راحت تر و دقیق تر بتوانند از این اطلاعات استفاده نمایند.

یادداشت ها

۱. نتایج به دست آمده از پژوهش های حسابداری مدیریت تنها در محدوده این تحقیق را شامل نمی شود.
۲. برخلاف مطالعه شیلدز (۱۹۹۷)، تمرکز ما به جای نویسندگان، بر مجلات است.
۳. نن چن (۲۰۰۴) با بررسی ادبیات موجود در زمینه حسابداری مدیریت، جامع ترین چارچوب تحقیق را برای پرداختن به سؤالات تحقیق در این مطالعه ارائه می کند. چنین چارچوبی در مطالعه ما نیز اتخاذ گردید.
۴. این پژوهش بر روی ۱۲ مجله مورد تایید وزارت علوم صورت پذیرفته و شامل تمام مجلات نمی شود.
۵. تقسیم بندی مطالب و رویه ها از منظر الگو به تشخیص نویسندگان مقاله انجام گردیده لذا ممکن است با تفکیک آن ها توسط فرد دیگری در برخی از موارد تفاوت داشته باشد.

منابع

- اعتمادی، حسین-حصارزاده، رضا-بذرافشان، آمنه (۱۳۹۱). پیمایش پژوهشهای حسابداری مدیریت ایران و استرالیا. حسابداری مدیریت، ۱۴ (۳)، ۳۷-۴۸.
- ساعی، محمد جواد-لاری دشت بیاض، محمود-فاتح گوش، حسین (۱۳۹۴). بررسی و تحلیل محتوای تحقیقات علمی-پژوهشی حسابداری در دو دهه اخیر. بررسی های حسابداری و حسابداری، ۲۲ (۲)، ۲۰۳-۲۲۰.
- دیانتی دیلمی، زهرا - شاهینی، مهلا (۱۳۹۲). غفلت از نظریه حسابداری: مقایسه تطبیقی مقالات حسابداری در مجلات معتبر داخل و خارج از ایران. مطالعات تجربی حسابداری مالی، ۳۸ (۲)، ۱۱۹-۱۴۱.

Mensah, Y., Hwang, N. C. R., & Wu, D. (2004). Does managerial accounting research contribute to related disciplines? An examination using citation analysis. *Journal of Management Accounting Research*, 16, 163-181.

Shields, M. (1997). Research in management accounting by North Americans in the 1990s. *Journal of Management Accounting Research*, 9, 5-61.

Zimmerman, B. J. (2001). Theories of self-regulated learning and academic achievement: An overview and analysis. *Educational Psychologist*, 25(1), 3-17

George Ritzer, (Aug., 1975). A Multiple Paradigm Science. *The American Sociologist* Vol. 10, No. 3, pp. 156-167.

Epstein, M. J. (1992). Introduction: As management accounting moves toward 2000. *Advances in Management Accounting*, 1, xi-xv.

Hopwood, A. (1983). On trying to study accounting in the contexts in which it operates. *Accounting, Organizations and Society*, 8(2-3), 287-305.

Kaplan, R. (1983). Measuring manufacturing performance: A new challenge for management accounting research. *The Accounting Review*, 58(4), 686-705.

Kaplan, R. (1984). The evolution Of management accounting. *The Accounting Review*, 59(3), 390-418.

Kaplan, R. (1986). The role for empirical research in management accounting. *Accounting, Organizations and Society*, 11(4), 429-452.

The Effect of Publication of Specialized Scientific Journals on Research Paradigms in The Field of Management Accounting in Iran

Alireza khalili¹
Mohammadreza Nikbakht^{*2}

Abstract

The purpose of this article is to investigate the effect of the publication of specialized scientific journals on research patterns or paradigms in the field of management accounting in Iran. In this article, the articles published from 2013 to 2022 in twelve reputable accounting journals approved by the Ministry of Science using the classification schemes of Nan-Chen, Richard Hong and Donggui Wu (2006), which modified the classification schemes of Shields (1997) are analyzed and two important findings of this research are described. One of the findings is that the overall percentage of management accounting research that has been published in ten non-specialized accounting journals has remained relatively constant since the establishment and launch of two specialized journals focusing on management accounting research. Another finding is that it seems that the interests of the editorial board of specialized scientific journals are broader in research topics and topics, which are more flexible in terms of research methods and are more willing to accept texts and drafts that deal with different theories. In general, it can be said that the results of this study confirm that the publication of scientific research journals in the field of management accounting has gradually influenced research paradigms during the 2010s.

Keywords: *Paradigm analysis, specialized journals, management accounting*

¹ Ph.D. Candidate, Department of Accounting, Faculty of Management, University of Tehran, Iran. khalili.shengel@ut.ac.ir

² Associate Prof, Department of Accounting, Faculty of Management, University of Tehran, Iran. (Corresponding Author) mnikbakht@ut.ac.ir